

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm
Remissvar

Stockholm 12 augusti 2016

Ändringar i fråga om sysselsättning för asylsökande och kommunplacering av ensamkommande barn, Ds 2016:21

Arbetsmarknadsdepartementet har gett Akademikerförbundet SSR möjlighet att via Saco yttra sig över rubricerat betänkande.

Sammanfattning av promemorian

Promemorian föreslår att en kommun som har anvisats att ta emot ett ensamkommande barn endast ska få placera barnet i ett boende utanför kommunen om kommunerna ingått en särskild överenskommelse. Syftet med förslaget är att sprida placeringen av ensamkommande barn jämnare över landet. Kommunen kan göra undantag från bestämmelsen om placeringen sker med stöd av LVU (lagen med särskilda bestämmelser om vård för unga) eller med stöd av SoL (socialtjänstlagen) om barnet har motsvarande vårdbehov. Undantag kan också göras om det finns synnerliga skäl och länsstyrelsen godkänt det. Placering kan då göras i en annan kommun inom samma län. Synnerliga skäl bör vara fysiska, psykiska eller sociala problem som kräver särskilda insatser som inte kan tillgodoses i anvisningskommunen och att kommunen inte heller kan förväntas tillhandahålla aktuell vård.

Promemorian föreslår också att Migrationsverkets ansvar för att asylsökande får tillfälle att delta i svenskundervisning och andra former av sysselsättning ska upphöra. Syftet med förslaget är att myndigheten ska kunna koncentrera sig på att förkorta handläggningstiden för uppehållstillstånd. Det förslås också att Migrationsverket i lämplig omfattning ska ge asylsökande tillfälle att delta i informationsinsatser.

Akademikerförbundet SSR:s kommentar till förslaget om kommunplacering av ensamkommande barn

Förbundet instämmer i bedömningen att mottagandet av ensamkommande barn behöver spridas mer jämnt över landet. Fler kommuner måste bygga upp en kapacitet för att kunna ta emot ensamkommande barn på ett bra sätt. Förslaget om överenskommelser för placeringar mellan kommuner kan ge kommunerna större möjlighet att planera skolplatser och fritidsverksamhet.

Akademikerförbundet SSR ser dock risker med att barn måste placeras inom samma län som anvisningskommunen när det finns synnerliga skäl. Om ett barn har fysiska, psykiska eller sociala problem som inte kan tillgodoses inom ett län är det rimligare att barnet kan placeras någon annanstans i Sverige, precis som andra barn med liknande behov. Förbundet anser att detta förslag

Akademikerförbundet SSR
Box 128 00, 112 96 Stockholm
08-617 44 00
kansli@akademssr.se
www.akademssr.se

SSR Direkt
Frågor om anställning och arbetsliv
08-617 44 71
ssrdirekt@akademssr.se

Medlemsservice
Frågor om medlemskap och avgifter
08-617 44 70
medlem@akademssr.se

bryter mot andra paragrafen i barnkonventionen om att inget barn får diskrimineras. Konsekvenserna av förslaget i sin helhet är inte tillräckligt utredda ur ett barnperspektiv. Akademikerförbundet SSR anser att när länsstyrelsen anser att särskilda skäl föreligger ska barnet kunna placeras även utanför länet. I promemorian står det att för att kunna frångå bestämmelsen med särskild överenskommelse ska de särskilda vårdbehoven inte kunna tillgodoses i anvisningskommunen och det ska inte anses skäligt att förvänta sig att kommunen ska kunna tillhandahålla sådan vård. Men om vårdbehovet inte heller kan tillgodoses av länets andra kommuner är det upp till anvisningskommunen att ändå tillgodose vårdbehovet. För ett barn med en tung specifik problematik och som vill ha vård kommer förslaget innebära att vilket län man placeras i blir avgörande för om man kan få rätt hjälp. Därför avstyrker förbundet den delen av förslaget. Promemorian föreslår att länsstyrelsens beslut inte ska kunna överklagas för att ensamkommande barn ska kunna få rätt vård utan dröjsmål. Förbundet vill betona behovet av att länsstyrelsen bedömning sker skyndsamt och att den är möjlig att överklaga just för att ensamkommande barns lika rätt till vård ska säkerställas.

Akademikerförbundet SSR har tidigare fått indikationer från medlemmar om att ensamkommande barn omhändertas enligt LVU på lösare grunder än andra barn. Eftersom förslaget inte gäller placeringar enligt LVU och SoL vid liknande vårdbehov som i 3 § LVU riskerar dessa att öka.

Akademikerförbundet SSR:s kommentar till förslaget om att ändra Migrationsverkets ansvar för att ge asylsökande sysselsättning

Akademikerförbundet SSR välkomnar en satsning på tidigare insatser av svenskundervisning, kartläggning av kompetens och meningsfull sysselsättning för asylsökande. Ansvarsfördelningen mellan kommuner, länsstyrelse, civilsamhället, Arbetsförmedlingen och Migrationsverket måste över huvud taget bli mycket tydligare vad det gäller de nyanländas sysselsättning före asylbeslut.

Akademikerförbundet SSRs uppfattning är att kompetenskartläggning, bedömning av UHR av utbildningsbakgrund, svenskundervisning, samhällsorientering och hälsoundersökning bör ske så snart som möjligt efter att en asylsökande vuxen har anlänt till Sverige. Detta bör också kombineras med andra åtgärder som närmar den asylsökande i arbetsför ålder till arbetsmarknaden i det yrke personen är utbildad i, och/eller har erfarenhet av. För nyanlända asylsökandes barn finns denna tydliga bild av mycket snabba och heltäckande åtgärder klar och huvudmannaskapet ligger entydigt på våra kommuner, men för vuxna i arbetsför ålder är ansvarsfördelningen mycket disparat, bitvis ologisk och är fördelad såväl på stat, landsting, kommuner och civilsamhället.

Vi menar att det är klokt att lyfta bort ansvaret för kompetenskartläggning från Migrationsverket till Arbetsförmedlingen vars huvuduppgift ligger närmare kompetenskartläggning än Migrationsverkets. Dock är vi tveksamma till att ändra på Migrationsverkets övriga ansvar för sysselsättning för vuxna asylsökande (för tex svenskundervisning och samhällsorientering) innan utredningen för ett sammanhållet system för mottagande och bosättning för

asylsökande och nyanlända är klar. Studieförbund, folkhögskolor och andra aktörer inom civilsamhället fyller en mycket viktig funktion när det gäller mottagande av asylsökande, men det framgår inte av promemorian om denna verksamhet finns utbyggd över hela landet. Risken med förslaget är att tillgången till svenskundervisning och meningsfull sysselsättning blir väldigt olika beroende på var i landet den asylsökande befinner sig.

Vi efterlyser snarast ett heltäckande system för hur asyltiden kan bli så innehållsrik och meningsfull som möjligt för asylsökande i arbetsför ålder där ansvarsfördelningen är tydlig och en myndighet har huvudansvaret. Så är inte fallet idag och så verkar inte heller bli fallet med den här föreslagna reformen.

Heike Erkers
Förbundsordförande
heike.erkers@akademssr.se

Josefine Johansson
Professionsstrateg
josefine.johansson@akademssr.se

Ursula Berge
Samhällspolitisk chef
ursula.berge@akademssr.se